

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej v právnej veci žalobcu **Š B**, bývajúceho v Z, proti žalovanej **T T, a.s.** so sídlom v T, zastúpenej JUDr. Z M F, advokátkou so sídlom v T, **o neplatnosť výpovede** a iné, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 24 C 55/2003, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. septembra 2006 sp. zn. 11 Co 67/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 6. septembra 2006 sp. zn. 11 Co 67/2006 vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Trnava zo 7. decembra 2005 č.k. 24 C 55/2003-148 zmenený tak, že výpoveď daná žalobcovi žalovanou 29. novembra 2002 je neplatná.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 7. decembra 2005 č.k. 24 C 55/2003-148 zamietol žalobu o určenie neplatnosti výpovede a zaplatenie náhrady mzdy. Rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že žalovaná (zamestnávateľ) dala žalobcovi (zamestnancovi) výpoveď v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 311/2001 Z.z. v znení účinnom v čase dania výpovede (ďalej len „Zákonník práce“), ktorá bola vopred – 11. novembra 2002 prerokovaná v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce so ZV ZO SOZE zriadeným pri žalovanej (ďalej len „odborový orgán“) a s ktorou vopred (14. novembra 2002) v zmysle § 240 ods. 7 Zákonníka práce súhlasil Inšpektorát práce, so sídlom v T (ďalej len „inšpektorát práce“). Súd prvého

stupňa nepovažoval túto výpoveď za neplatnú, lebo výsledky vykonaného dokazovania potvrdili splnenie hmotnoprávnych podmienok výpovede a preukázali príčinnú súvislosť medzi organizačnými zmenami prebiehajúcimi u žalovanej a nadbytočnosťou žalobcu, ako aj skutočnosť, že žalovaná nedisponovala voľným pracovným miestom, ktoré by mohla žalobcovi ponúknuť (§ 63 ods. 2 Zákonníka práce).

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 6. septembra 2006 sp. zn. 11 Co 67/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, týkajúcej sa neplatnosti výpovede, zmenil tak, že výpoveď daná 29. novembra 2002 žalobcovi žalovanou podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je neplatná. Vo zvyšku napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd sa síce zaoberal existenciou vo výpovedi použitého výpovedného dôvodu, nevenoval ale dostatočnú pozornosť splneniu hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede, ktorou aj v danom prípade bolo jej predchádzajúce prerokovanie odborovým orgánom (§ 74 ods. 1 Zákonníka práce) a inšpektorátom práce (§ 240 ods. 7 Zákonníka práce). V zmysle týchto ustanovení sa totiž musí prerokovať samotná výpoveď zamestnávateľa (t.j. jeho už vyhotovený, existujúci právny úkon), nie však len zámer, úmysel alebo jeho rozhodnutie dať zamestnancovi v budúcnosti výpoveď. V prejednávanej veci nemohla byť výpoveď, datovaná žalovanou 19. novembra 2002, prerokovaná odborovým orgánom 11. novembra 2002 a odsúhlasená inšpektorátom práce 14. novembra 2002. Odborový orgán prerokoval výpoveď žalobcovi datovanú 8. novembra 2002, ktorá ale žalobcovi nebola daná. Žalovaná mu dala výpoveď s dátumom 19. novembra 2002, avšak tá nebola prerokovaná odborovým orgánom a ani odsúhlasená inšpektorátom práce. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že predmetná výpoveď je neplatná, a je preto daný dôvod pre zmenu prvostupňového rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v časti, týkajúcej sa náhrady mzdy, lebo súd prvého stupňa sa z dôvodu svojho iného právneho názoru na platnosť výpovede vôbec nezaoberal otázkou, či žalobcovi patrí náhrady mzdy a v tomto smere ani nevykonal žiadne dokazovanie.

Zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním, v ktorom uviedla, že v odvolacom konaní došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa totiž odvolací súd porušil § 213 ods. 2 O.s.p., keď odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil a založil na odlišných skutkových zisteniach (že žalobcovi daná výpoveď nebola prerokovaná odborovým

orgánom ani odsúhlasená inšpektorátom práce) než súd prvého stupňa (ktorý vychádzal z toho, že výpoveď bola prerokovaná odborovým orgánom a odsúhlasená inšpektorátom práce) bez toho, aby dokazovanie sám zopakoval. Obsah listiny, ktorá obsahuje preukázateľne odborovým orgánom prerokovanú a inšpektorátom práce odsúhlasenú výpoveď žalovanej datovanú 8. novembra 2002, je až na dátumy (vyhotovenia výpovede a jej prerokovania a odsúhlasenia) a výšku žalobcovi patriaceho odstupného identická s výpoveďou ktorá bola datovaná 19. novembrom 2002 a žalobcovi daná 29. novembra 2002. Pri takomto prerokovaní výpovede odborovým orgánom a odsúhlasení inšpektorátom práce bola podľa názoru dovolateľky zachovaná podstata postupu predpokladaného ustanoveniami § 74 ods. 1 a § 240 ods. 7 Zákonníka práce. Žalovaná vzhľadom na to žiadala napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti výroku rozhodnutia, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/

O.s.p. O vadu takej povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a vada uvedenej povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

2. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej.

Dovolateľka namieta, že konanie je v danom prípade zaťažené procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Odvolací súd bol podľa jej názoru viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 4 (viď § 213 ods. 1 O.s.p.), a ak mal odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, bolo jeho povinnosťou dokazovanie opakovať (§ 213 ods. 2 O.s.p.). Pokiaľ tak nepostupoval, zaťažil konanie tzv. inou procesnou vadou. S týmto názorom žalovanej sa dovolací súd nestotožňuje. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd nevytkol súdu prvého stupňa nesprávnosť skutkových zistení, ale ich právneho posúdenia. Tak okresný, ako aj krajský súd vychádzali z rozhodujúceho skutkového zistenia, že žalobcovi bola daná výpoveď s dátumom 19. novembra 2002, že odborový orgán prerokoval 11. novembra 2002 výpoveď s dátumom 8. novembra 2002 a že inšpektorát práce udelil 14. novembra 2002 súhlas s výpoveďou s dátumom 8. novembra 2002. Mýli sa preto dovolateľka, pokiaľ tvrdí, že odvolací súd dospel procesne neprípustným spôsobom k odlišným skutkovým zisteniam a že tým konanie zaťažil uvedenou procesnou vadou.

3. Dovolateľka v dovolaní výslovne namietla iba dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Ako už ale bolo uvedené vyššie, dovolacie dôvody sa neposudzujú len podľa toho, ako sú označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vychádzajúc z obsahu

dovolania žalovanej je zrejmé, že rozhodnutiu odvolacieho súdu vytýka, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, čo je dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Podľa názoru dovolateľky totiž odvolací súd dospel v danom prípade k nesprávne (právne) záveru, že prerokovaním výpovede datovanej 8. novembra 2002 odborovým orgánom a jej odsúhlasením inšpektorátom práce nebola zároveň prerokovaná a odsúhlasená aj výpoveď datovaná 19. novembra 2002.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Výpoveď je jednostranný právny úkon účastníka pracovného pomeru adresovaný druhému účastníkovi tohto pomeru, ktorý smeruje k skončeniu pracovného pomeru. Zákon pre platnosť tohto právneho úkonu predpisuje formálne a obsahové náležitosti. Výpoveď medziiným musí byť písomná a doručená (viď § 61 ods. 1 Zákonníka práce), zamestnávateľ v nej môže uplatniť iba (výpovedný) dôvod uvedený v Zákonníku práce, ktorý v nej musí skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom (viď § 61 ods. 2 Zákonníka práce). Výpoveď zo strany zamestnávateľa musí zamestnávateľ vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov (viď § 74 ods. 1 Zákonníka práce).

Splnenie povinnosti zamestnávateľa prerokovať vopred so zástupcami zamestnancov (zástupcom zamestnancov je tiež odborový orgán) výpoveď danú zamestnancovi je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede zamestnávateľa. Účelom uloženia povinnosti zamestnávateľovi prerokovať vopred so zástupcami zamestnancov výpoveď zamestnancovi je poskytnúť ochranu zamestnancovi pred prípadným zneužívaním postavenia zamestnávateľa (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 72/2006, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 84/2007). Účinky splnenia tejto povinnosti zamestnávateľa nastanú, len ak je pri prerokovaní výpovede dôvod výpovede vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. Prerokovanie výpovede zástupcami zamestnancov sa musí uskutočniť vždy vo vzťahu ku konkrétnemu výpovednému dôvodu, pričom za platnú možno považovať len výpoveď, ktorej dôvod je totožný s výpovedným

dôvodom uvedeným pri prerokovávaní výpovede zamestnávateľa zástupcami zamestnancov. Z hľadiska povinnosti prerokovať výpoveď zamestnávateľa „vopred“ je potrebné uviesť, že hmotnoprávna podmienka v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce je splnená, ak odborový orgán prerokuje výpoveď pred tým, než zamestnávateľ voči zamestnancovi prejaví vôľu skončiť s ním jednostranne z určitého výpovedného dôvodu pracovný pomer. Pokiaľ bola výpoveď takto „vopred“ prerokovaná, môže zamestnávateľ vychádzať z jej prerokovania dovtedy, kým trvá výpovedný dôvod, ku ktorému sa vzťahuje tak výpoveď, ako aj hmotnoprávna podmienka výpovede – jej prerokovanie zástupcami zamestnancov. Len ak zamestnávateľ v čase od prerokovania výpovede zástupcami zamestnancov do prejavenia svojej vôle voči zamestnancovi chce v porovnaní s už prerokovanou výpoveďou zmeniť výpovedný dôvod či už v dôsledku toho, že zamestnancovi chce dať výpoveď na základe iného zákonného ustanovenia alebo v dôsledku toho, že mu výpoveď chce dať na základe iného skutkového podkladu, musí výpoveď prerokovať so zástupcami zamestnancov podľa § 74 ods. 1 Zákonníka práce, pretože v tomto prípade so zreteľom na uvedené zmeny ide o novú výpoveď. Pokiaľ však k takýmto zmenám nedôjde, nevyžaduje sa (nové) prerokovanie výpovede, ak v nej uplatnený výpovedný dôvod už bol prerokovaný zástupcami zamestnancov v súlade s § 74 ods. 1 Zákonníka práce a jedinou odlišnosťou listiny, ktorá obsahuje zástupcami zamestnancov prerokovanú výpoveď, a listiny, ktorá obsahuje zamestnancovi danú výpoveď, je rozdielny dátum vyhotovenia.

V posudzovanom prípade bolo z hľadiska skutkového zistené, že odborový orgán na schôdzi dňa 11. novembra 2002 v súvislosti s racionalizačnými opatreniami zamestnávateľa (konkrétne príkazom riaditeľa č. 16/2002) prerokoval výpoveď zamestnávateľa žalobcovi „zo dňa 8. novembra 2002“ a konštatoval, že postup zamestnávateľa je v súlade s § 63 ods. 1 písm. b/ a § 74 ods. 1 Zákonníka práce. Keďže text odborovým orgánom prerokovanej výpovede zamestnávateľa s dátumom 8. novembra 2002 je takmer identický s výpoveďou datovanou 19. novembra 2002 a žalobcovi danou 29. novembra 2002, treba mať za to, že odborový orgán prerokoval žalobcovi danú výpoveď. Z tohto dôvodu bolo potrebné vychádzať z toho, že hmotnoprávna podmienka výpovede v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce bola v danom prípade splnená. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že obsahová odlišnosť, ku ktorej v textoch výpovedí z 8. novembra 2002 a z 19. novembra 2002 došlo (v danom prípade len v prospech žalobcu) sa týka iba výšky zamestnancovi poskytovaného odstupného, teda toho, čo nemusí byť predmetom prerokovania zo strany zástupcov zamestnancov podľa tohto ustanovenia.

Predchádzajúci výklad dovolacieho súdu o povinnosti vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď zamestnávateľa zamestnancovi v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce sa primerane vzťahuje aj na potrebu predchádzajúceho súhlasu príslušného orgánu inšpektorátu práce s výpoveďou zamestnávateľa takému zamestnancovi, ktorý je uvedený v § 240 ods. 7 Zákonníka práce. Už konštatovaná obsahová zhoda výpovede zamestnávateľa s dátumom 8. novembra 2002 (ku ktorej udelil súhlas inšpektorát práce 14. novembra 2002) a jeho výpovede s dátumom 19. novembra 2002, ktorá bola žalobcovi daná, opodstatňuje záver, že inšpektorát práce udelil predchádzajúci súhlas so žalobcovi danou výpoveďou. Táto výpoveď preto nie je neplatná z dôvodu neudelenia súhlasu, ktorý predpisuje ustanovenie § 240 ods. 7 Zákonníka práce.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd v prejednávanej veci založil svoje rozhodnutie na právnom posúdení, ktoré dovolací súd nepovažuje za správne. Dovolanie žalovanej je teda opodstatnené. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: